

Johtamisen oppii koulutuksen ja kokemuksen kautta

Paloesimies Tommi Leppioja oli työvuoressa viime vuoden lokakuun 11. päivänä, kun perjantai-iltana klo 19.38 hätäkeskus välitti tiedon, että Myyrmannin kauppakeskuksessa on kaasupullo räjähtänyt ja kauppakeskuksen toinen kerros on osittain romahtanut.

ESA AALTO

Siitä alkoi tänä vuonna vuoden palomieheksi valitun Tommi Leppiojan työvuoressa ikimuistoiset runsaat kaksi tuntia. Seitsemän minuuttia räjähdyksestä Leppioja oli yksikkönsä kanssa tapahtumapaikalla, jossa hän teki nopean tilanneselvityksen. Räjähdys oli vaatinut paljon uhreja, jotka tarvitsivat pikaisesti apua.

- Matkalla Myyrmäkeen yritimme radiolla kysyä lisätietoa siellä jo paikalla olleilta sairaankuljettajilta ja he ilmoittivat, että kannattaa tulla paalutorin puolelle, joka olikin meille tärkeä tieto. Missään vaiheessa ei tulipalosta ollut tietoa, V21:n esimiehenä toiminut Leppioja kertoo.

- Paikalle saavuttuamme näimme pihalla paljon ihmisiä. Myös sisäältä kauppakeskuksesta tuli vielä ihmisiä jonkin verran ulos. Pihalla näkyi loukkaantuneita. Lähdin aluksi tiedustelemaan sisälle, mikä tilanne on siellä ja miehet jäivät autoon odottamaan käskyjä. Sisällä oli karmea näky. Ihmisiä makasi lattialla ja kuului avunpyyntöjä. Pyrin heti ohjaamaan kauppakeskuksessa vielä kulkevia ihmisiä ulos. Nopeasti saattoi tehdä havainnon uhrien suuresta määrästä ja tämän tiedon annoin päivystävälle palomestarille. Kehotin hälyttämään välittömästi ainakin kymmenen ambulanssia.

- Kyllä se aika äkkiä valkeni, mitä pitää tehdä. Hoitohenkilöstöä oli saatava paikalle ja määräsinkin miehet myös autosta autta-

Paloesimiehen paikka on sammutusautossa kuljettajan vieressä.

maan uhreja. Pojat totesivatkin jälkikäteen, että käskyn odottaminen tuntui pitkältä, vaikka siihen ei aikaa kulunut kuin minuutin verran.

- Huomionarvoista oli, että aluksi siviilejäkin oli auttamassa ja itse pyrin ohjaamaan hoitajia potilaiden luokse. Medi-Helin lääkäri otti nopeasti lääkinnällisen vastuun ja hän ohjasi hoitohenkilöstöä potilaiden luokse vammojen vakavuuden perusteella.

Tommi Leppioja määrättiin toimimaan 1 kaistan johtajana ja hän mm. välitti tiedon massiivisen sairaankuljetuskaluston määräämisestä paikalle.

- Ambulansseja alkoi tulla pian paikalle runsaasti.

Hänen mielestään juuri se apu, mitä tapahtuneesta eniten tarvittiin, saatiin myös paikalle nopeasti.

- Paloesimiehen tärkein tehtävä on tehdä nopea tilannekartoitus, sillä huiskimaan on turhaa mennä.

Hän sanoo, että kokemuksen kautta oppii hahmottamaan tilanteen nopeasti. Tavallaan tietyt asiat tulevat kuin selkäytimestä.

- Sen perusteella lähdetään

liikkeelle, mikä on hälytysilmoituksen sisältö. Tilanne paikalla sitten kertoo sen, miten edetään.

Kaiken kaikkiaan hälytysilmoitukset ovat hänen mielestään olleet riittäviä ja yhteistyö hätäkeskuksen kanssa on sujunut hyvin. Niin tässäkin tapauksessa.

Myyrmannista palomiehet poistuivat noin 2,5 tunnin jälkeen tapahtuneesta, kun viimein loukkaantunut oli viety hoitoon.

- Noin puolentoistatunnin kulluttua tästä järjestettiin laitoksella debriefing eli palautekeskustelu, jossa SPR:stä tulleen

Viime vuoden palomies Esa Pulkkinen ojensi kiertopalkinnon tämän vuoden palomiehelle Tommi Leppiojalle. Vuoden palomies valittiin nyt 22. kerran.

Vuoden palomiehen palkitsi sisäasiainministeriön kansliapäällikkö Ritva Viljanen. Vuoden palomies Tommi Leppioja Vantaalta sekä hänen Sari-vaimonsa ja Vuoden palomiestoimikunnan puheenjohtaja Lauri Pastila.

vetäjän johdolla purettiin tapahtunutta. Ensimmäisenä arkipäivänä eli maanantaina järjestettiin vielä toinen, jossa olivat mukana myös muiden paikkakuntien laitoksilta mukana olleita palomiehiä.

- Palautekeskustelun käymi-

nen oli erittäin tärkeää. Itse osallistuin ensimmäistä kertaa sellaiseen. Kyllähän tällainen poikkeuksellinen tapahtuma järkytti meitä kaikkia ja oli hyödyllistä saada purkaa tapahtunut ammattiauttajan johdolla, Tommi Leppioja sanoo.

Koulutusta tarvitaan lisää

Tilannejohtamisen merkitys korostui tässä perjantai-illan poikkeuksellisessa tapahtumassa. Vaikka kokemus opettaa toimimaan yllättävissä tilanteissa,

myös koulutuksella on tärkeä merkityksensä.

- Niin alipäälyllystö- kuin päälyllystötutkinnonkin suorittaminen on antanut hyvät valmiudet johtamiseen.

- Myös erilaisten tilanteiden harjoittelu on tärkeää. Nyt esimerkiksi Helsinki-Vantaan lentokentällä järjestetään suuri onnettomuusharjoitus ja juuri sellaiset ovat tärkeitä ja hyödyllisiä harjoituksia. Koskaan ei tiedä mitä voi sattua ja kenen työvuoro osuu kohdalle.

Tommi Leppioja kiittelee Vantaan pelastuslaitosta, jossa on järjestetty kiitettävästi erilaisia harjoituksia.

- Jälkikäteen sitten pohditaan miten harjoituksessa onnistuttiin tai mitä olisi pitänyt tehdä toisin.

Hänen mielestään olisi kuitenkin tärkeää, että jatkokoulutusta olisi alalla enemmän ja puutteena on, ettei ole varsinaista koulutusohjelmaa.

- Koulutus saisi olla systemaattisempaa. Aivan varmasti hyvälle koulutukselle olisi kentällä kysyntää.

PT

Keravan kesämiehestä paloiesimieheksi

Tommi Leppiojan palomiesura alkoi Keravan paloasemalla kesämiehenä vuonna 1984. Työkaverina oli muun muassa nyt ylimpänä esimiehenä toimiva Pekka Vänskä. Vuonna 1988 Leppioja pääsi Valtion Palopistoon Otaniemeen palomies-sairaankuljettajan tutkintoa opiskelemaan. Saman vuoden kesäkuussa hän tuli töihin Vantaan palolaitokselle ja viran hän sai pari vuotta myöhemmin syntymäkaupunkinsa palolaitokselta.

Hän on paloalalla suorittanut myös vesisukelluskurssin vuonna -90, alipäälyllystötutkinnon vuonna -94 ja päälyllystötutkinnon vuonna -99.

Palokuntaerätyksen hän sai jo kymmenvuotiaana liittyyssään Korson VPK:n poikaosastoon. Sinne hän seurasi isoveljen jalanjälkiä. VPK:laisuus päättyi 18 vuoden ikäisenä.

Suhde vapaapalokuntaan on säilynyt hyvänä ja hän ei ole koskaan osannut pitää VPK:laisia ammattipalokunnan kilpailijoina.

- Ei Vantaalla tosin tällaista vastakkainasettelua ole ollut oi-

keastaan ollenkaan.

Paloiesimiehen virassa nyt toimiva Tommi Leppioja sanoo palomies-sairaankuljettajan työn kuvan pysyneen 15 vuoden aikana varsin samankaltaisena.

- Uusia varusteita on hieman tullut, mutta perushomma on samanlaista. Sairaankuljettajan työ on sitäkin enemmän mennyt selkeästi eteenpäin. Koulutusajat ovat pidentyneet ja koulutusvaatimukset tiukentuneet. Esimerkiksi hoitotasoa on tullut lisää. Kehitys on kaiken kaikkiaan ollut hyvä, sillä siten laatutasoa työssä on saatu parannettua.

Vuoden palomies ymmärtää myös puheet valistamisen lisäämisestä palomiehen työssä. Nimenomaan palomiehen, sillä sellaiseksi ammattiauttajaa pitää kutsua. Miksi muuttaa hyvää, vanhaa ammattinimikettä.

- Palokunta tulee varmasti tulevaisuudessa enemmän esille ihmisten keskuudessa. Palotar-kastusten ja yleensä valistustöiden muodossa. Nämä työt ovat varmasti tärkeitä, mutta onko siitä sitten lopulta hyötyä ja kuinka paljon, jää varmasti tutkijoiden selvitettäväksi ja millä mittarilla

tätä hyötyä sitten mitataan.

- Ainakin meillä täällä palotar-kastuksia ja muuta ennaltaehkäisevää työtä pidetään arvossa ja positiivisena asiana. Eikä sitä koeta "kakkosluokan" työksi. Palomiehet ovat kuitenkin sosiaalista porukkaa ja tulevat juttuun ihmisten kanssa.

- Kunhan pidetään aina mielessä se, ettei tärkein perustyö eli operatiivinen työ jää valistamisen jalkoihin ja valmiudet operatiivisen työn suorittamiseen pidetään myös yllä. Kaikki voidaan sovittaa työvuoroihin, kun työt organisoidaan hyvin ja työvuorojen resurssit riittävät. Ja kun ei haukattaisi liian isoa kakkua.

- Ikääntyminen on paha ongelma jo aivan lähitulevaisuudessa myös paloalalla. Siitä yksittäinen palomieskin kantaa nyt huolta. Mistä riittää kohta kaikenlaisiin työtehtäviin valmiudet omaavia palomiehiä.

Alueellistaminen ei perusteltävää tekevää palomiestä hänen mielestään paljonkaan hetkauta. Perustehtävät kun eivät siitä muuksi muutu.

PT

Sukeltava palomies

Vuoden palomies Tommi Leppiojan, 37 perheeseen kuuluvat vaimo Sari sekä Markus 10 ja Hilma 6 vuotta.

Vuoden palomiehen harrastuksiin kuuluu monipuolinen urheileminen, kuten lenkkeily ja kuntosalilla käynti. Juoksu on vuoden palomiehelle maittanut niinkin paljon, että hän on "vanhoilla päivillään" viime ja tänä vuonna juossut Tukholman maratonin. Myös sukeltaminen on mieluista harrastus. Laitesukeltamista hän harrastaa mm. Vantaanjoen sukeltajien kanssa, joka on vantaalaisten palomiesten oma sukellusseura. Suhtaanöllisesti seura tekee sukellusreissun jonnekin kauemmas ja äskettäin he olivat Maltalla.

- Myös perhe ja Sysmässä sijaitseva mökki ovat tärkeitä.

Vuoden palomiehen tunnustusta hän pitää hienona huomionoisoituksena.

- Hyvältä tuntuu, Tommi Leppioja hymyilee.